

Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)**Ul. Novosvětská, parc. č. 510/2.**

Doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Ostravě.

Lokalizace: WGS-84: 49.9741639N, 17.8623072E

V srpnu roku 2024 proběhl menší záchranný archeologický výzkum v Opavě-Vávrovicích, při ulici Novosvětská, na parcele č. 510/2. Výzkum byl vyvolán stavbou rodinného domu. Skrývka odhalila na ploše 13 sloupových jamek. Jedna z nich se od ostatních lišila kvadratickým půdorysem a recentním obsahem výplně. Zbývajících 12 sloupových jamek nevytvářelo jednotlivý půdorys sloupové stavby či staveb. Bohužel neobsahovaly archeologické nálezy. Jejich stáří lze odvozovat jen nepřímo na základě keramických fragmentů nádob, získaných z kulturní vrstvy nad objekty při archeologickém dohledu v průběhu strojní skrývky ornice. Většina pravěkých střepů z této malé kolekce zřejmě druhotně prošla žářem. Keramiku, většinou cihlové barvy, bohužel nelze blíže chronologicky zařadit, pravděpodobná je datace do doby bronzové nebo starší doby železné. Jednou z možností je zařazení do kultury lužických popelnicových polí, kterou v blízkém okolí zjistila roku 1959 V. Šikulová (Čižmář 2012).

Literatura

Čižmář, M. 2012: Laténský hrob z Vávrovic, okr. Opava. K poznání žárového pohřebního ritu ve stupni LT-B na Moravě.
In: J. Juchelka a kol.: *Archeologický sborník. K šedesátým narozeninám Vratislava Janáka*. Opava: Slezská univerzita v Opavě. Ústav archeologie, 120–126.

Summary

In August 2024, a rescue archaeological excavation was carried out in the cadastral area of Vávrovice (Opava District), near Novosvětská Street. Twelve prehistoric post holes were identified within the excavation area. Based on the finds from the cultural layer, they may be associated with the Lusatian Urnfield culture.

Jindřich Hlas, Jiří Motěšický

Počenice-Tetětice (k. ú. Počenice, okr. Kroměříž)**Extravilán, severně komunikace II/428, parc. č. 1307.**

Doba bronzová. Ojedinelý artefakt. Průzkum detektorem kovu. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. AU255.

Lokalizace: WGS-84: 49.27398N, 17.23895E

V průběhu stavby cyklostezky mezi obcemi Počenice a Tetětice, vedoucí po severní hraně komunikace II/428, nebyly při kontrolovaných zemních pracích registrovány žádné zjevné archeologické situace ani objekty. Geologického podloží bylo dosaženo pouze místně a jevílo se zcela sterilní. Ve vhodných plochách byla průběžně prováděna detektorová prospekce, při níž byl získán na parcele č. 1307 na katastru Počenice zlomek (větší kus břítové partie) bronzové sekery. Tento nálezh pravděpodobně nesouvisí přímo s existencí sídliště v blízkém okolí nálezu, ale svědčí o aktivitách vztahujících se k pravěké těžbě dřeva (případně podobné činnosti) v původně zalesněném prostoru. Sídlištní aktivity z doby bronzové byly na katastru Počenic v minulosti doloženy jak staršími nálezy z 1. poloviny 20. století (Skutil 1941, 16), tak odborně vedeným výzkumem z roku 2020 v areálu zemědělského družstva (Popelka 2021).

Literatura

Popelka, M. 2021: Počenice-Tetětice (k. ú. Počenice, okr. Kroměříž).

Přehled výzkumů 62(1), 249.

Skutil, J. 1941: *Morkovsko v pravěku*. Morkovice: Museum.

Summary

A metal detector survey was conducted during the construction of a cycle path between Počenice and Tetětice (Počenice cadastral area, Kroměříž District), yielding a fragment of a bronze axe (blade section).

Miroslav Popelka

Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)**Ul. K Poli, parc. č. 607.**

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: S-JTSK: 537182.7, -1137798.28; -537169.7, -1137796.03; -537052.69, -1137992.81; -537052.44, -1137992.68

V září až listopadu 2024 uskutečnili pracovníci Archeologického centra v Olomouci, p. o., záchranný archeologický výzkum na stavbě nové komunikace k rodinným domům. Dosud neznámá lokalita je situována na východním okraji obce na mírném svahu obráceném k jihu s nadmořskou výškou 215–217 m. Stavba na ploše 14 × 330 m zachytila 309 sídlištních objektů a 51 hrobů z neolitu (viz oddíl Neolit), z období kultury popelnicových polí, latěnu a střední doby hradištní.

Mezi sídlištními objekty byla identifikována jedna zásobní jáma a ojedinelé mělké objekty datované do období popelnicových polí. Zásobní jáma překryla starší žlab neolitického ohrazení (obj. 28–29).

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In autumn 2024, a Neolithic settlement was discovered in the cadastral area of Dluhonice (Přerov District; see the Neolithic section), where solitary features from the Urnfield culture were also investigated.

Marek Kalábek

Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)**„Malé Předmostí“.**

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.4655244N, 17.4276331E; 49.4655019N, 17.4268967E; 49.4655456N, 17.4285650E

V roce 2024 byla realizována nová přeložka stávajícího vodovodu, který protínal plochu budované dálnice D1, a musel být tedy vybudován v nové trase. Po ukončení funkčnosti původního vodovodu bylo možné na ploše jeho ochranného pásma provést archeologický dohled a v místech, kde byly pozorovány archeologické situace, realizovat záchranný výzkum. Během výzkumu bylo prozkoumáno sedm zahluobených objektů pravěkého stáří,

kteří lze datovat do období slezskoplatěnické kultury. Čtyři objekty můžeme zařadit mezi zásobní jámy (objekty 1864, 1866, 1869, 1871), dále byla identifikována jedna menší jamka (objekt 1870) a funkci dvou sídlištních objektů nelze stanovit (objekty 1862, 1863). Trasa zkoumaného vodovodu vedla přes lokalitu Předmostí 7, jež byla zkoumána v letech 2017–2021 také v souvislosti s výstavbou dálnice D1 v úseku mezi Říkovicemi a Předmostím (Vrána 2019; Tajer 2023).

Literatura

Tajer, A. 2023: *Nálezová zpráva ze záchranného archeologického výzkumu, Přerov-Předmostí 7, trať Malé Předmostí, díl I–V. Rkp. nálezové zprávy M-TX-202300700. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologické centrum Olomouc. DOI: 10.60585/M-TX-202300700. Dostupné také z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202300700>.*

Vrána, J. 2019: D1-0136 Říkovice-Přerov, prvotní zpráva o výsledcích záchranných archeologických výzkumů v roce 2017–2018. In: M. Kršková, J. Peška (ed.): *Ročenka 2018*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, 254–263.

Summary

During a rescue excavation in the cadastral area of Předmostí (Přerov District), seven subsurface features dating to the Silesian-Platénice culture were investigated.

Jakub Vrána

Přerov (k. ú. Vinary u Přerova, okr. Přerov)

Extravilán, parc. č. 151/54.

Starší doba bronzová, střední doba bronzová. Ojedinelý artefakt. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezů: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.492695N, 17.452838E

V roce 2023 byla na katastru přerovské místní části Vinary u Přerova nalezena L. Minářčíkem při preventivním detektorovým průzkumu soliterní bronzová sekera. Místo nálezů se nachází na parcele č. 151/54. Jedná se o polohu situovanou ve spodní části svahu klesajícího od jihovýchodního okraje Vinarského lesa k pravému břehu Vinarského potoka, který představuje pravostranný přítok řeky Bečvy. Nadmořská výška místa okolí nálezů činí 243 m.

Jedná se o kompletní exemplář subtilní bronzové sekerky s náznakem zaobleného lištovitěho schůdku a lžicovitě rozšířeným ostřím (obr. 5). Celková délka artefaktu je 108 mm. Maximální šířka v úrovni vějířovitě rozšířeného ostří činí 29 mm, v úrovni týlu 14 mm. Maximální tloušťka je dosažena v úrovni zaobleného schůdku a činí 8,5 mm, minimální tloušťka v úrovni týlu je 3 mm. Hmotnost bronzového předmětu činí 59 g. V podélném průřezu se zužuje od nevýrazného schůdku směrem k ostří i k týlu. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt zelenou oxidační patinou. Z chronologického hlediska lze sekery s nevýrazným zaobleným lištovým schůdkem spojit s mladším úsekem starší doby bronzové a starším úsekem střední doby bronzové (Říhovský 1992; Salaš 2005, 31–33).

Literatura

Říhovský, J. 1992: *Die Äxte, Beile, Meißel und Hämmer in Mähren. Prähistorische Bronzefunde IX(17)*. Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 125–126.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku. I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Obr. 5. Přerov. Bronzová sekera. Foto Z. Schenk.

Fig. 5. Přerov. Bronze axe. Photo by Z. Schenk.

Summary

An isolated Bronze Age axe (Fig. 5) was discovered in 2023 during a metal detector survey on the right bank of the Vinarský Stream in the cadastral area of Vinary u Přerova (Přerov District). The artefact can generally be dated to the Early or Middle Bronze Age.

Zdeněk Schenk

Račice-Pístovice (k. ú. Račice, okr. Vyškov)

„Uhliska“, parc. č. 916/1.

Kultura popelnicových polí. Depot. Průzkum detektorem kovu. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Muzeum Vyškovska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.2739186N, 16.8689222E

Na konci března 2024 byl při detektorovém průzkumu v zalesněné trati „Uhliska“ zjištěn panem E. Poulem depot bronzových předmětů. Na místo byla přivolána archeoložka Muzea Vyškovska (AMČR). Při následném záchranném archeologickém výzkumu bylo zjištěno, že předměty nebyly uloženy do země, nýbrž jen položeny k patě skály a zaskládány kamením, uvolněným z kamenné masy. Místní podloží tvoří slepence drahanského kulmu, které zde vystupují na povrch.

Nález tvořilo 88 kusů zdobených bronzových náramků s rozvřenými konci, 14 velkých terčů po obvodu zdobených dvěma řadami vybitých perliček, 5 větších kruhů a 1 malý kroužek. Předměty byly uloženy do keramické nádoby (obr. 6). V čase, který uběhl od uložení depotu po jeho objevení, se meziprostor depozitu zaplnil jemnými kořínky rostlin a černou sypkou hlínou. Depot byl vyzvednut *in situ* a předán do laboratoře Ústavu archeologie a muzeologie FF MU v Brně k odbornému zpracování. Je datován do období kultury popelnicových polí.